

Full kostnadstäckning för externt finansierade projekt vid svenska universitet och högskolor

En rapport om hur arbetet med denna fråga bedrivits de senaste åren och en redovisning av överenskommelser mellan finansiärer och lärosäten.

Bo Sundqvist

Ordförande i Sveriges Universitets- och högskoleförbund
Rektor för Uppsala universitet

SUHF

December 2005

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Full kostnadstäckning för externt finansierade projekt vid svenska universitet och högskolor.....	5
Bilaga 1	11
Beskrivning av principen om full kostnadstäckning	11
Figur till bilaga 1	14
Bilaga 2	15
1. Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS), Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) samt Vetenskapsrådet	16
2. VINNOVA.....	18
3. Naturvårdsverket.....	20
4. Riksbankens Jubileumsfond	21
Bilaga 3	23
5. Stiftelsen för strategisk forskning.....	24
6. Energimyndigheten	26
7. Vårdalstiftelsen	28
Bilaga 4	29
8. Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sida.....	30
9. Stiftelsen för internationalisering av av högre utbildning och forskning, STINT	32
Bilaga 5	34
10. Cancerfonden.....	35
11. Hjärnfonden	38
12. Hjärt-Lungfonden.....	41
Bilaga 6	44
13. Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse.....	45
14. Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse.....	49
15. Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond	52

Full kostnadstäckning för externt finansierade projekt vid svenska universitet och högskolor

Bo Sundqvist
Rektor, Uppsala universitet
Ordförande för Sveriges universitets- och högskoleförbund

Detta är en summering av utredningar och diskussioner kring frågan om ”Full kostnadstäckning” för externt finansierade forskningsprojekt vid svenska universitet och högskolor (UoH) som den utvecklats under åren 2001-2005 och som lett till ett antal överenskommelser mellan universitet och högskolor och forskningsfinansiärer. Dessa redovisas i bilaga.

Bakgrund

Begreppet *full kostnadstäckning* används i den proposition som Sveriges riksdag tog beslut om 1990 (prop 1989/90:90). I detta beslut slogs fast att principen om full kostnadstäckning fortsättningsvis skulle tillämpas konsekvent vid finansiering av forskningsprojekt vid universitet och högskolor.

Beslutet ska ses mot bakgrund av en utveckling över flera decennier där universitetens direkta forskningsanslag (fakultetsanslagen) som andel av den totala forskningsfinansieringen vid UoH minskat till att i snitt vara mindre än 50 %, inom vissa fakultetsområden avsevärt mindre, exempelvis det tekniska. Innan detta beslut hade man betraktat forskningsbidrag från externa finansiärer (forskningsråd, sektorsorgan, privata stiftelser etc) som att i praktiken utgöra ett bidrag som finansierade verksamheten på marginalen. De externa bidragen ansågs utgöra en så liten andel av den totala finansieringen att högskolans egna basanslag skulle finansiera grundstrukturen vid lärosätena (lokaler, administration, bibliotek, etc).

Genom att staten alltsedan de stora besparingarna inleddes i början på nittiotalet inte fullt ut kompenserat tilldelade basanslag (fakultetsmedel) för löneökningar har dessa i praktiken sedan dess årligen urholkats. Totalt rör det sig om 20-30% minskade anslag vad avser ”löneköpkraft”. Fakultetsmedlen är de enda medel som högskolan långsiktigt och planeringsmässigt kan utnyttja för att exempelvis anställa nya professorer som ska komma med nya idéer och ansökningar om framtida strategiska forskningssatsningar. De används även till tidsbegränsade anställningar av yngre forskare, driftsbidrag och för att finansiera forskarutbildning. Det är även fakultetsmedlen som i praktiken är de enda medel som står till buds när finansiärer gärna som villkor för finansiering av ett projekt vid högskolan önskar att högskolan ska bidra med medel i projektet, dvs medfinansiering (ibland kallad motfinansiering).

När principen om full kostnadstäckning infördes protesterade finansiärerna, ofta med stöd av inflytelserika forskare inom högskolan. Man menade att man med den nya

principen om full kostnadstäckning ”tog” medel från forskningen för att finansiera vad staten genom rikligt tilltagna basanslag borde bestå systemet med. Ett sent exempel på en sådan hållning var när den dåvarande huvudsekreteraren för Socialvetenskapliga forskningsrådet i rådets remissvar på utredningen Forskning 2000 skrev ” Vi står på forskarnas sida mot universiteten”. Universitetsledningarna har sedan det ursprungliga riksdagsbeslutet och med goda argument drivit frågan om det nödvändiga i att principen om full kostnadstäckning upprätthålls inför risken att universiteten annars kommer att utvecklas till ett slags ”forskarhotell”.

Vid flera tillfällen sedan beslutet i början av nittioalet har riksdagen i forskningspropositioner och i motionsbehandling kommit tillbaka till principen och slagit fast att denna även fortsättningsvis skall gälla. Senast skedde detta i forskningspropositionen från år 2000 Forskning och förnyelse (Proposition 2000/2001:3).

Principen om full kostnadstäckning har kommit att förknippas med procentuella schablonpåslag på de tilldelade forskningsmedlen för att täcka de indirekta kostnaderna för ett forskningsprojekt vid ett lärosäte, så kallad ”over-head”. Schablonpåslag är förknippade med problemet att de inbjuder till misstro om hur väl underbyggda behoven av att täcka indirekta kostnader för forskningsprojekt är vid ett specifikt lärosäte. Ett vanligt missförstånd vid diskussionen om ”overhead” är att man ibland talar om ”overhead” som en andel av den totala projektkostnaden och ibland, vilket är vanligare, som påslag på den direkta projektkostnaden. De två betraktelsesätten ger självklart olika procentsatser vid samma utfall (se nedan).

I framtiden kan en möjlighet att avveckla kontroversen kring denna fråga vara att man övergår till en projektbudgeteringsmodell av den typ som nu blir grunden till hur K&A Wallenbergs stiftelse kommer att hantera denna fråga gentemot lärosätena. Därmed kan man i varje fall för långsiktiga projekt med stor ekonomisk omfattning undvika viss schablonisering och därmed förknippad oro och misstänksamhet om att högskolan centralt ”skor” sig på forskningens bekostnad.

Det så kallade påslaget var ursprungligen 1 % och höjdes efterhand med någon procentenhet och omfattade inte lokalkostnader för projekt. Efter riksdagsbeslutet 1990 blev denna nivå 12 %. I forskningspropositionen från år 2001 uttrycks ”Full kostnadstäckning” som ett påslag om ” minst 18 % på direkta projektkostnader plus direkta lokalkostnader i projektet”. I de nedan redovisade överenskommelserna med flertalet statliga finansörer har ovanstående efter förhandlingar tolkats som 35 % påslag på de direkta projektkostnaderna.

Jämfört med många framstående forskningsnationer som USA och England är detta fortfarande en avsevärt lägre nivå för påslagen än vad som tillämpas där. I de nämnda länderna är nivåerna för påslag vanligtvis 50-100 %. De senaste årens arbete i England har lett till en slags projektbudgeteringsmodell och täckning av indirekta kostnader som är mycket intressant. Denna kommer att studeras av flera andra länder (även Sverige) inom ramen för ett projekt som drivs av EUA (European University Association) där svenska lärosäten är medlemmar genom SUHF (Sveriges universitets- och högskoleförbund)

Förhandlingar och överenskommelser mellan finansiärer och universitet och högskolor under senaste åren

Inför tillämpningen av den i propositionen 2000/2001:3 införda principen om full kostnadstäckning startades en omfattande utredningsverksamhet på initiativ av Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF). Undertecknad åtog sig att leda detta arbete för förbundets räkning.

En arbetsgrupp sammankallades med representanter från sju universitet och högskolor (Anders Fahlman, Linköpings universitet, Petter Green, Kungliga Tekniska Högskolan Peter Honeth, Lunds universitet, Olle Häggbom, Örebro universitet, Jan Johansson, Luleå tekniska universitet, Mats Ola Ottosson, Uppsala universitet, Per-Olof Rehnquist, Sveriges lantbruksuniversitet, Bo Sundqvist, SUHF, samt Sonja Hellström, Luleå tekniska universitet) och representanter för flera större forskningsfinansiärer som Björn Brandt (Stiftelsen för strategisk forskning), Dan Brändström (Riksbankens Jubileumsfond), Jan S Nilsson (Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse), Lars Bern och Kenneth Nilsson (Cancerfonden), Madelene Sandström (Vinnova) samt Örjan Skeppstedt (Vetenskapsrådet). Som ordförande för gruppen tillkallades på mitt initiativ före finansministern och landshövdingen Ingemar Mundebo.

Under våren och hösten 2002 pågick ett utredningsarbete vars grundval utgjordes av en studie av projekt vid flera universitet och högskolor om volymmässigt 1,5 miljarder av de c.a 10 miljarder som samtliga ”externa” forskningsprojekt vid UoH omfattar. Studien avsåg att kartlägga hur stora de indirekta kostnaderna var i varje enskilt projekt. Detta omfattande arbete utfördes av ett antal ekonomer vid lärosäten i Luleå, Uppsala, Stockholm (KTH), Örebro, Linköping och Lund under ledning av Sonja Hellström, Luleå tekniska universitet vid de berörda lärosätena (1). I gruppen ingick sålunda även Andreas Andersson, Lunds universitet, Leif Lundberg, Uppsala universitet, Karl Hedlund, Kungliga Tekniska Högskolan, Margareta Fallsvik, Linköpings universitet och Ingrid Widner, Örebro universitet. Studiens beräkningar bekräftades senare av tre av Mundebos grupp tillkallade externa revisorer (Håkan Gehlin, Stephan Tolstoy och Per Wardhammar från Öhrlings – PricewaterhouseCoopers) (2) men med förbehåll om oklarheter om vad man bör avse med begreppet full kostnadstäckning. En symboliskt intressant fråga är t ex om ett externt finansierat projekt skall bidra med sin andel för att täcka lönekostnaderna för lärosätets rektor.

Studien visade att i medeltal, dvs över olika fakultetsområden, institutioner och universitet, så är nivån på ett påslag för att täcka alla indirekta kostnader (inklusive lokaler) drygt femtio procent (52 %).

Gruppen under Mundebos ledning kunde efter några månaders förhandlingar ena sig om att ett påslag om 35%, innefattande påslag för projektets lokalkostnader, var en acceptabel kompromiss som på ett rimligt sätt uppfyllde formuleringarna om en miniminivå i forskningspropositionen (3).

Denna uppgörelse manifesterades i ett antal avtal som finns redovisade i denna skrift under Överenskommelser, del 1, se nedan.

För att förenkla det praktiska arbetet med att nå överenskommelser delegerades åt undertecknad av alla rektorskolleger att för deras räkning teckna dessa överenskommelser. Detta förfarande ansågs nödvändigt då SUHF ej utgör en juridisk person.

Flera av finansiärerna som deltog i den Mundeboska gruppen som Cancerfonden och K&A Wallenbergs stiftelse (KAW) markerade dock redan vid uppgörelsen att de inte avsåg att underteckna någon överenskommelse av denna typ.

Redan i denna första omgång av överenskommelser fanns även förbehåll av Stiftelsen för Strategisk Forskning (Se Överenskommelser, del 2) där man från SSF:s sida förbehöll sig möjlighet till en särskild förhandling vid större program vid ett lärosäte.

Det fortsatta arbetet inriktades på att nå överenskommelser med Cancerfonden och övriga insamlingsstiftelser samt KAW. Ett särskilt omfattande projekt har även genomförts vad avser SIDA-finansierad forskning och uppdrag (se nedan). Sedan överenskommelserna undertecknats har Riksbankens Jubileumsfond begärt omförhandling av överenskommelsen. Denna är ännu ej genomförd.

Insamlingsstiftelser

Tillsammans med Cancerfonden och flera andra insamlingsfonder med s k "90 000" konto utarbetades under en längre tid följande typ av överenskommelse.

Insamlingsfonderna med "90 000" konto har en intern överenskommelse om att de ska hålla sina administrativa kostnader till maximalt 15 % som andel av de insamlade medlen. Som ansvarig för universitets- och högskolesektorn har jag därför resonerat på följande sätt för att nå en överenskommelse. Om ett universitet självt (och det förekommer) skall samla medel till exempelvis medicinsk forskning har sannolikt ett lärosäte motsvarande kostnader för insamlingen som en av dessa fonder. Därför "kvittas" den 15 procentiga andelen för insamlingskostnader mot de direkta lokal-kostnaderna i de forskningsprojekt som fonden stöder. Detta resonemang bygger i sin tur på det faktum att lokalkostnadernas andel av omsättningen vid ett svenskt lärosäte är c:a 15%. Det innebär att dessa fonder enligt Överenskommelser, del 3 accepterar ett påslag för indirekta kostnader om 18 % på lönekostnaderna i dessa projekt.

Donationsstiftelser

När det slutligen gäller KAW har under mer än två års tid diskussioner och undersökningar genomförts för att nå en lösning på hur frågan om Full kostnadstäckning ska hanteras. Denna stiftelses uppfattning är att en överenskommelse av den typ som nåtts med övriga finansiärer och beskrivna nedan ej är förenlig med stiftelselagen och KAW:s ändamålsparagraf. Detta har lett till att stiftelsen nyligen har gjort en deklARATION om hur man avser att arbeta med UoH i denna fråga. Jag har deltagit med synpunkter på denna deklARATION under dess framtagande. Min bedömning är att det föreslagna arbetssättet ger möjlighet för UoH att "leva upp" till riksdagens krav och förväntningar om full kostnadstäckning vid externfinansierade forskningsprojekt vid universitet och högskolor.

Redovisning av överenskommelser och förklaringar

Under diskussionerna som föregått tecknandet av överenskommelser och förklaringen från KAW har två olika synsätt kommit att avgöra vilken lösning som utarbetats.

För de finansiärer som valt att acceptera en enkel schablon har i min tolkning följande argument varit betydelsefulla.

I en prioriteringssituation med många bidrag utdelade under tämligen begränsade tidsperioder (1-3 år) har man (tydligast i fallet VR) velat undvika att vissa skillnader beträffande kostnader för lokaler och administration på olika lärosäten ska ha inflytande på prioriteringen mellan olika ansökningar om bidrag, dvs i de arbetsgrupper som förbereder beslut om utdelning av medel. Man har valt att låta den vetenskapliga kvaliteten eller relevanskriterier vara helt avgörande. Det har lett till att en nationell schablon har valts. Ett annat viktigt argument har varit att betydande kostnader för administration undviks med en schablon.

I fallet med en finansiär som har förhållandevis få men ekonomiskt omfattande projekt som stöds under många år vill man självfallet försäkra sig om att lärosätet planerar för hur satsningen ska tas om hand när den aktuella finansieringen upphör. Det betyder i klartext att man önskar att vissa fakultetsanslag på sikt ska bindas upp planeringsmässigt. Det är under dessa villkor även för lärosätet rimligt att diskutera i termer av medfinansiering särskilt som KAW, som illustrerar detta resonemang bäst, är berett att låta de enskilda lärosätena delta i prioriteringen bland olika ansökningar från det egna lärosätet.

Under de närmaste åren kommer tillämpningen av flera av dessa överenskommelser att leda till diskussioner om tolkning och praktisk tillämpning och vissa överenskommelser kommer att omförhandlas. För att hantera dessa diskussioner och även förfrågningar från lärosäten och finansiärer har SUHF tillsatt följande arbetsgrupp: Sonja Hellström, Luleå tekniska universitet, Leif Lindfors, Stockholms universitet, Ann-Kristin Mattsson, Lunds universitet, Bo Sundqvist, SUHF(ordförande) och Gunnar Svedberg, Göteborgs universitet.

I det följande redovisas de överenskommelser som hittills nåtts. I det fortsatta arbetet vid lärosätena föreslås att någon av de modeller som här redovisas följs även för andra finansiärer och tanken är att övriga privata stiftelser förutom KAW uppmanas att acceptera det sätt att arbeta som KAW valt, såvida man inte finner att någon av de tidigare modellerna kan accepteras.

Energimyndigheten har, utan att någon överenskommelse tecknats, valt att acceptera de schablonöverenskommelser som redovisas ovan.

De finansiärer av forskning vid UoH som ej skriver under överenskommelser kommer att följas vad beträffar hanteringen av ”Full kostnadstäckning” av den ovan nämnda arbetsgruppen.

Lärosätena uppmanas att följa hur dessa överenskommelser följs och rapportera till arbetsgruppen om de problem som kan uppstå.

Lärosätena uppmanas även att informera sina forskare om dessa överenskommelser och förklaringar.

Referenser:

1. OH-studien. Beräkningar av indirekta kostnader och lokalkostnader i externfinansierade forskningsprojekt vid sex universitet, juni 2002. Rapport från arbetsgruppen Full kostnadstäckning under Ingemar Mundebo.
2. Granskning av grunder för fördelning av indirekta kostnader vid universitet och högskolor, 2002-09-16. Håkan Gehlin, Stephan Tolstoy och Per Wardhammar. Öhrlings, PricewaterhouseCoopers.
3. Slutrapport från arbetsgruppen för Full kostnadstäckning för externfinansierade forskningsprojekt vid universitet och högskolor. Ingemar Mundebo. 2002-10-11.

Alla tre rapporterna finns i arkivexemplar hos Sveriges universitets- och högskoleförbund.

Bilaga 1

Beskrivning av principen om full kostnadstäckning

Intäkter för verksamheter vid UoH

Universitetet och högskolors (UoH:s) intäkter har förenklat uttryckt tre huvudkomponenter:

I. Anslag för grundutbildning av studenter som betalas av staten i form av årliga medel per student som registrerats och tagit högskolepoäng. Detta anslag skall täcka alla kostnader inklusive lokaler för grundutbildning.

II Anslag för forskning och forskarutbildning från staten direkt till varje vetenskapsområde (humaniora och samhällsvetenskap, medicin, odontologi och farmaci samt naturvetenskap och teknik): Dessa anslag benämnes ofta (historiskt) fakultetsanslag. Idag vore ett lämpligare uttryck: lärosätets basanslag för forskning och forskarutbildning. De tilldelas i praktiken på mycket lång sikt och per vetenskapsområde och kan utnyttjas bl a för den riktigt långsiktiga forskningsplaneringen inom UoH. Dessa anslag har nämligen under de senaste decennierna aldrig dragits in, i allmänhet har de snarare varit föremål för generella öknings- eller generella besparingar.

III Slutligen tilldelas enskilda forskare vid UoH efter ansökan bidrag för forskning och forskarutbildning av statliga forskningsråd, offentliga stiftelser (bl a de sk löntagarfondstiftelserna och Riksbankens Jubileumsfond) och statliga myndigheter (bl a Arbetsmarknadsstyrelsen och Socialdepartementet) och slutligen av privata stiftelser (bl a Knut och Alice Wallenbergs stiftelse, Cancerfonden samt många andra mindre stiftelser). Medel av detta slag tilldelas i regel under ett till tre år, i undantagsfall sex år, för särskilda projekt.

Till denna beskrivning skall även läggas medel för ren uppdragsforskning eller utvecklingsarbete, snarast att jämföra med konsultuppdrag. De faller självklart under principen om full kostnadstäckning och där brukar ej principen ifrågasättas. Vid de flesta UoH utgör denna del en marginell del av intäkterna och diskuteras ej vidare här.

I en pedagogiskt övertydlig bild kan man säga att medel tillföres UoH i tre ”påsar” (se figur) Vid flera universitet är dessa påsar ungefär lika stora, men exempelvis vid de tekniska universitet är ”påse” III avsevärt större än ”påse” II. För hela högskolesystemet är den del som privata institutioner bidrar med till påse III c:a 30 % (privata stiftelser c:a 20 % och svenska och utländska företag c:a 10 %).

Principen om full kostnadstäckning som riksdagen beslutat om för många år sedan innebär i UoH:s tolkning att varje finansär förutom direkta projektbidrag ska bidra med projektens andel av de indirekta kostnaderna (formulerat i det senaste regleringsbrevet

som minst 18% påslag plus de direkta lokalkostnaderna för projekten. Vad är då indirekta kostnader för ett forskningsprojekt vid ett lärosäte?

Vid ett lärosäte kan man definiera vad som är administration av lärosätet, lokalkostnader, bibliotek, allmän service som exempelvis postutbärning, IT-kostnader, personalavdelning, revision, ekonomi etc. De administrativa kostnaderna uppstår och tas ut på olika nivåer inom ett universitet eller högskola. De centrala kostnaderna fördelas på hela verksamheten vid lärosätet. Ur de tre påsarna ovan skall medel tas för att täcka alla dessa kostnader. Den fråga som nu diskuteras är om något överhuvudtaget och om så, hur stor andel, som ska tas ur "påse" III.

I de redovisningssystem som används vid UoH kan man tämligen entydigt skilja ut vad som är grundutbildningens del i de indirekta kostnaderna. Vad diskussionen mellan finansierare och UoH framför allt handlar om är hur Påse II och Påse III skall dela på de indirekta kostnaderna för forskning och forskarutbildning.

Den ovan nämnda utredningen under Mundebos ledning hade som underlag från en särskild arbetsgrupp resultatet att i medeltal svarade de indirekta kostnaderna mot ett 52 procentigt påslag om varje projekt skulle ta sin andel av lärosätets totala indirekta kostnader. Det senare, nämligen att alla projekt skall bidra med samma andel, är den rimliga tolkningen av principen menar företrädarna för högskolan. Anledningen till att de hävdar detta är ju att i annat fall måste en större andel av de indirekta kostnaderna tas ur påse II (de s k fakultetsanslagen). Dessa anslag gröps då ur och förlorar sin viktiga roll som UoH:s medel att stötta den långsiktiga planeringen vid UoH.

Medel ur påse II är för övrigt de enda medel som högskolan förfogar över för att medfinansiera projekt av olika slag. Den långsiktiga planeringen vid ett lärosäte försvåras naturligtvis om fakultetsmedel urholkas av olika skäl.

I de indirekta kostnaderna ingår lokaler, universitetsförvaltning (personalavdelning, ekonomiavdelning, juridisk avdelning, byggnadsavdelning, IT - stöd etc), datornät och bibliotek. Till dessa indirekta kostnader på universitetsnivå tillkommer vissa kostnader på fakultetsnivå och framför allt på institutionsnivå såsom kostnader för ekonomi- och personaladministratör, tekniker, vaktmästeri, repro, tele och data. Av praktiska skäl schabloniseras ofta en del av de indirekta kostnaderna.

Universitet och högskolor befinner sig sedan många år i en svår situation. För att framgångsrikt kunna planera för framtiden måste de hävda att alla projekt ska finansieras enligt principen om full kostnadstäckning. Från finansierarna hävdas att det finns alternativa tolkningar till vad som menas med full kostnadstäckning. Vissa finansierare hotar med att satsa på andra utförare än UoH, kanske t o m utomlands, om de även måste betala sin andel av de indirekta kostnaderna för ett projekt. Då skulle universitet och högskolor gå miste om forskningsverksamhet som bidrar till miljön för både forskning och grundutbildning. Uppenbarligen har ett riksdagsbeslut inte den räckvidd och pondus som den gemene medborgaren skulle vilja föreställa sig. Finns det utrymme för en kompromiss för landets bästa i avvaktan på ett riksdagsbeslut om en rejäl förstärkning av basresurserna vid universitet och högskolor?

I andra länder (USA, övriga Europa, Australien etc) är de administrativa påslagen, som redan påpekats, när projektmedel tilldelas forskare vid ett universitet i de flesta fall mera omfattande än de nivåer som diskuteras i Sverige.

Principen om full kostnadstäckning uttryckt som andel av projektanslag eller påslag på direkta projektkostnader

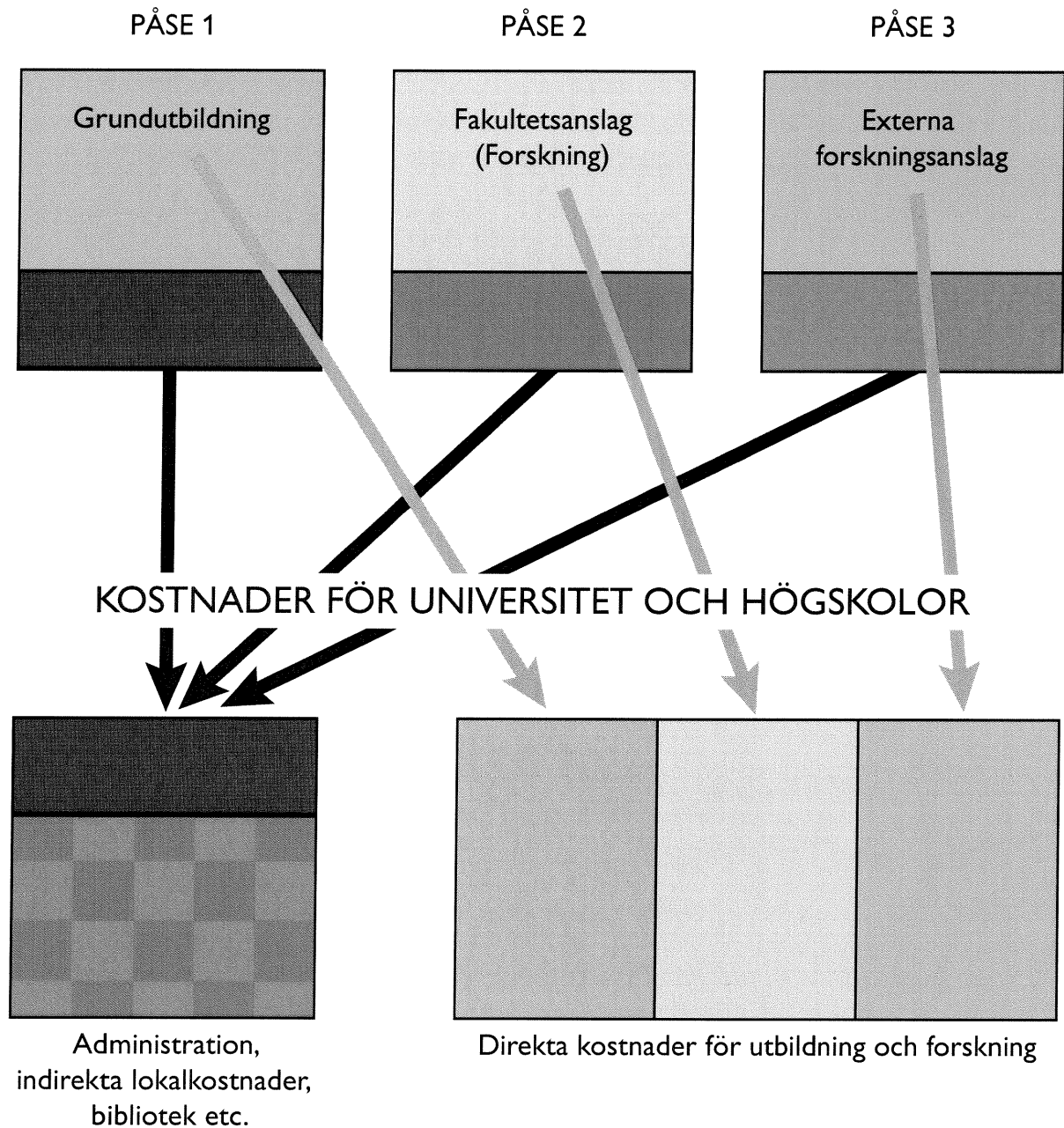
Diskussionen försvåras av att begreppen som används inte alltid är väldefinierade. Om de indirekta kostnaderna plus lokalkostnader exempelvis motsvarar ett 50%:igt påslag på de direkta projektkostnaderna så innebär det att de indirekta kostnaderna plus direkta lokalkostnader utgör 33% uttryckt som andel av hela projektkostnaden.

Om påslaget är p procent och detta utgör a procent som andel av de tilldelade medlen är den enkla relationen mellan andel (a) och påslag (p)

$$p = a / (1-a)$$

$$a = p / (1+p)$$

INTÄKTER TILL UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR

”Påsarnas” inbördes storlek varierar mellan olika universitet/högskolor. Det aktuella exemplet illustrerar Uppsala universitet.

I ovanstående exempel har full kostnadstäckning tillämpats. Om man ej får ta ut en tredjedel av de beviljade medlen (d.v.s. 50% påslag på direkta kostnader) för indirekta kostnader vad gäller forskning måste dessa helt tas från påse 2 med de problem som det innebär.

Bilaga 2

Överenskommelser, del 1.

Dessa överenskommelser undertecknades alla i direkt anslutning till att den Mundeboska gruppen blev färdig med sitt arbete. Dessa överenskommelser har sedan dess fungerat väl och fram till helt nyligen har ingen ifrågasatt eller velat omförhandla dessa.

Undantaget är Riksbankens Jubileumsfond (RBJ) som sedan ett knappt år sedan sagt upp överenskommelsen. Detta skedde förövrigt enligt vad man förutskickat i den ursprungliga överenskommelsen. Därför inleds nu diskussioner om en ny överenskommelse.

ÖVERENSKOMMELSE

om kostnadstäckning för externfinansierad forskning vid universitet och högskolor

1. Överenskommelse mellan Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS), Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) samt Vetenskapsrådet på den ena sidan och lärosäten enligt bifogad förteckning på den andra.

2. Parterna är ense om att ett påslag skall utgå för indirekta kostnader om 18 procent och för lokalkostnader om 17 procent, sammanlagt 35 procent. Detta påslag gäller även för sådana bidrag till utrustning vars storlek understiger 170 000 kronor. För bidrag till utrustning som överstiger 170 000 kr är påslaget 60 000 kr. För bidrag till större longitudinella studier och annan datainsamling görs ett undantag vid påslagsberäkningen för kostnader som överstiger 170 000 kr och som avser uppdrag till externa organisationer.

För uppdragsforskning gäller bestämmelserna i avgiftsförordningen (SFS 1992:191).

3. Denna överenskommelse gäller fr.o.m. 1 juli 2003 och avser projekt för vilka medel beslutats efter nämnda datum. Överenskommelsen ersätter tidigare överenskommelse av 2001-04-11 mellan SUHF och vissa finansiärer. Överenskommelsen gäller tills vidare såvida inte riksdagsbeslut grundade på regeringspropositioner avseende forskning föranleder omförhandling eller sådan begärs av endera part och ny överenskommelse träffas.

4. Denna överenskommelse har upprättats i 4 exemplar varav parterna har erhållit var sitt. Deltagande lärosäten har erhållit kopia av överenskommelsen.

För Uppsala universitet samt universitet och högskolor enligt förteckning, 2003-01-31

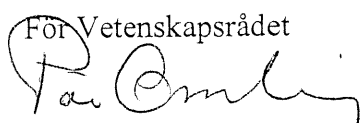

Bo Sundqvist

För Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap

Robert Erikson

För Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande

Lisa Sannerby Forsse

För Vetenskapsrådet

Pär Omling

Följande universitet och högskolor har lämnat fullmakt för rektor vid Uppsala universitet Bo Sundqvist att med finansiärer underteckna överenskommelse om kostnadstäckning för externfinansierade forskningsprojekt enligt förslag i arbetsgruppens för full kostnadstäckning slutrapport 2002-10-11.

Blekinge tekniska högskola
Chalmers
Danshögskolan
Dramatiska institutet
Göteborgs universitet
Handelshögskolan
Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Jönköping
Högskolan i Kalmar
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla
Högskolan på Gotland
Idrottshögskolan
Karlstads universitet
Karolinska institutet
Konstfack
KTH
Kungl Konsthögskolan
Kungl Musikhögskolan
Linköpings universitet
Luleå tekniska universitet
Lunds universitet
Läraryhögskolan
Malmö högskola
Mitthögskolan
Mälardalens högskola
Operahögskolan
Stockholms universitet
Sveriges Lantbruksuniversitet
Södertörns högskola
Teaterhögskolan
Umeå universitet
Växjö universitet
Örebro universitet

ÖVERENSKOMMELSE

om kostnadstäckning för externfinansierad forskning vid universitet och högskolor

1. Överenskommelse mellan VINNOVA på den ena sidan och lärosäten enligt bifogad förteckning på den andra.
2. Parterna är ense om att ett påslag skall utgå för indirekta kostnader om 18 procent och för lokalkostnader om 17 procent, sammanlagt 35 procent. Detta påslag gäller även för sådana bidrag till utrustning vars storlek understiger 170 000 kronor. För bidrag till utrustning som överstiger 170 000 kr är påslaget 60 000 kr. För bidrag till större longitudinella studier och annan datainsamling görs ett undantag vid påslagsberäkningen för kostnader som överstiger 170 000 kr och som avser uppdrag till externa organisationer.

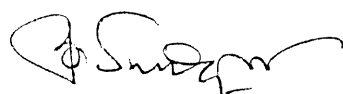
För uppdragsforskning gäller bestämmelserna i avgiftsförordningen (SFS 1992:191).

3. Denna överenskommelse gäller fr.o.m. 1 januari 2003 och avser projekt för vilka medel beslutats efter nämnda datum. Överenskommelsen ersätter tidigare överenskommelse av 2001-04-11 mellan SUHF och vissa finansiärer. Överenskommelsen gäller tills vidare såvida inte riksdagsbeslut grundade på regeringspropositioner avseende forskning föranleder omförhandling eller sådan begärs av endera part och ny överenskommelse träffas.

4. Denna överenskommelse har upprättats i 2 exemplar varav parterna har erhållit var sitt. Deltagande lärosäten har erhållit kopia av överenskommelsen.

Datum 2003-02-07

för Uppsala universitet samt
universitet och högskolor
enligt förteckning

Bo Sundqvist

för VINNOVA

Madelene Sandström

Följande universitet och högskolor har lämnat fullmakt för rektor vid Uppsala universitet Bo Sundqvist att med finansiärer underteckna överenskommelse om kostnadstäckning för externfinansierade forskningsprojekt enligt förslag i arbetsgruppens för full kostnadstäckning slutrapport 2002-10-11.

Blekinge tekniska högskola
Chalmers
Danshögskolan
Dramatiska institutet
Göteborgs universitet
Handelshögskolan
Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Jönköping
Högskolan i Kalmar
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla
Högskolan på Gotland
Idrottshögskolan
Karlstads universitet
Karolinska institutet
Konstfack
KTH
Kungl Konsthögskolan
Kungl Musikhögskolan
Linköpings universitet
Luleå tekniska universitet
Lunds universitet
Läraryhögskolan
Malmö högskola
Mitthögskolan
Mälardalens högskola
Operahögskolan
Stockholms universitet
Sveriges Lantbruksuniversitet
Södertörns högskola
Teaterhögskolan
Umeå universitet
Växjö universitet
Örebro universitet

ÖVERENSKOMMELSE

om kostnadstäckning för externfinansierad forskning vid universitet och högskolor

1. Överenskommelse mellan Naturvårdsverket på den ena sidan och lärosäten enligt bifogad förteckning på den andra.

2. Parterna är ense om att ett påslag skall utgå för indirekta kostnader om 18 procent och för lokalkostnader om 17 procent, sammanlagt 35 procent. Detta påslag gäller även för sådana bidrag till utrustning vars storlek understiger 170 000 kronor. För bidrag till utrustning som överstiger 170 000 kr är påslaget 60 000 kr. För bidrag till större longitudinella studier och annan datainsamling görs ett undantag vid påslagsberäkningen för kostnader som överstiger 170 000 kr och som avser uppdrag till externa organisationer.

För uppdragsforskning gäller bestämmelserna i avgiftsförordningen (SFS 1992:191).

3. Denna överenskommelse gäller fr.o.m. datum för undertecknande och avser projekt för vilka medel beslutats efter nämnda datum. Överenskommelsen ersätter tidigare överenskommelse av 2001-04-11 mellan SUHF och vissa finansiärer. Överenskommelsen gäller tills vidare såvida inte riksdagsbeslut grundade på regeringspropositioner avseende forskning föranleder omförhandling eller sådan begärs av endera part och ny överenskommelse träffas.

4. Denna överenskommelse har upprättats i 2 exemplar varav parterna har erhållit var sitt. Deltagande lärosäten har erhållit kopia av överenskommelsen.

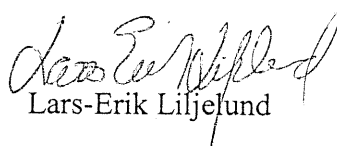
Datum 2003-09-01

för Uppsala universitet samt
universitet och högskolor
enligt förteckning

Bo Sundqvist

för Naturvårdsverket

Lars-Erik Liljefund

ÖVERENSKOMMELSE

om kostnadstäckning för externfinansierad forskning vid universitet och högskolor

1. Överenskommelse mellan Riksbankens Jubileumsfond på den ena sidan och lärosäten enligt bifogad förteckning på den andra.

2. Parterna är ense om att ett påslag skall utgå för indirekta kostnader om 18 procent och för lokalkostnader om 17 procent, sammanlagt 35 procent. Detta påslag gäller även för sådana bidrag till utrustning vars storlek understiger 170 000 kronor. För bidrag till utrustning som överstiger 170 000 kr är påslaget 60 000 kr. För bidrag till större longitudinella studier och annan datainsamling görs ett undantag vid påslagsberäkningen för kostnader som överstiger 170 000 kr och som avser uppdrag till externa organisationer.

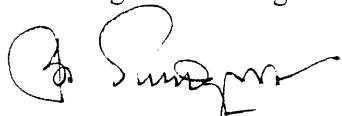
För uppdragsforskning gäller bestämmelserna i avgiftsförordningen (SFS 1992:191).

3. Denna överenskommelse gäller fr.o.m. 1 januari 2003 och avser projekt för vilka medel beslutats efter nämnda datum. Överenskommelsen ersätter tidigare överenskommelse av 2001-04-11 mellan SUHF och vissa finansiärer. Överenskommelsen gäller tills vidare såvida inte riksdagsbeslut grundade på regeringspropositioner avseende forskning föranleder omförhandling eller sådan begärs av endera part och ny överenskommelse träffas.

4. Denna överenskommelse har upprättats i 2 exemplar varav parterna har erhållit var sitt. Deltagande lärosäten har erhållit kopia av överenskommelsen.

Datum 2003-02-18

för Uppsala universitet samt
universitet och högskolor
enligt förteckning

Bo Sundqvist

för Riksbankens Jubileumsfond

Dan Brändström

Följande universitet och högskolor har lämnat fullmakt för rektor vid Uppsala universitet Bo Sundqvist att med finansiärer underteckna överenskommelse om kostnadstäckning för externfinansierade forskningsprojekt enligt förslag i arbetsgruppens för full kostnadstäckning slutrapport 2002-10-11.

Blekinge tekniska högskola
Chalmers
Danshögskolan
Dramatiska institutet
Göteborgs universitet
Handelshögskolan
Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Jönköping
Högskolan i Kalmar
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla
Högskolan på Gotland
Idrottshögskolan
Karlstads universitet
Karolinska institutet
Konstfack
KTH
Kungl Konsthögskolan
Kungl Musikhögskolan
Linköpings universitet
Luleå tekniska universitet
Lunds universitet
Läraryhögskolan
Malmö högskola
Mitthögskolan
Mälardalens högskola
Operahögskolan
Stockholms universitet
Sveriges Lantbruksuniversitet
Södertörns högskola
Teaterhögskolan
Umeå universitet
Växjö universitet
Örebro universitet

Bilaga 3

Överenskommelser, del 2

I dessa fall har finansiären velat ha en särskild omförhandlingsmöjlighet när det gäller ekonomiskt omfattande och långsiktiga anslag.

ÖVERENSKOMMELSE

om kostnadstäckning för externfinansierad forskning vid universitet och högskolor

1. Överenskommelse mellan Stiftelsen för strategisk forskning på den ena sidan och lärosäten enligt bifogad förteckning på den andra.

2. Parterna är ense om att ett påslag skall utgå för indirekta kostnader om 18 procent och för lokalkostnader om 17 procent, sammanlagt 35 procent. Detta påslag gäller även för sådana bidrag till utrustning vars storlek understiger 170 000 kronor. För bidrag till utrustning som överstiger 170 000 kr är påslaget 60 000 kr. För bidrag till större longitudinella studier och annan datainsamling görs ett undantag vid påslagsberäkningen för kostnader som överstiger 170 000 kr och som avser uppdrag till externa organisationer. För stora program och långsiktigt stöd till hela forskningsmiljöer kan den samlade finansieringen överenskommas i varje enskilt fall mellan Stiftelsen för strategisk forskning och respektive universitet och högskola.

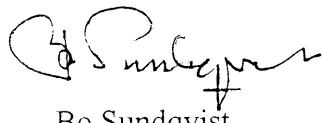
För uppdragsforskning gäller bestämmelserna i avgiftsförordningen (SFS 1992:191).

3. Denna överenskommelse gäller fr.o.m. 1 januari 2003 och avser projekt för vilka medel beslutats efter nämnda datum. Överenskommelsen ersätter tidigare överenskommelse av 2001-04-11 mellan SUHF och vissa finansiärer. Överenskommelsen gäller tills vidare såvida inte riksdagsbeslut grundade på regeringspropositioner avseende forskning föranleder omförhandling eller sådan begärs av endera part och ny överenskommelse träffas.

4. Denna överenskommelse har upprättats i 2 exemplar varav parterna har erhållit var sitt. Deltagande lärosäten har erhållit kopia av överenskommelsen.

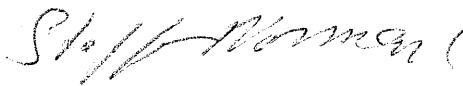
Datum

för Uppsala universitet samt
universitet och högskolor
enligt förteckning

Bo Sundqvist

för Stiftelsen för strategisk forskning

Staffan Normark

Följande universitet och högskolor har lämnat fullmakt för rektor vid Uppsala universitet Bo Sundqvist att med finansiärer underteckna överenskommelse om kostnadstäckning för externfinansierade forskningsprojekt enligt förslag i arbetsgruppens för full kostnadstäckning slutrapport 2002-10-11.

Blekinge tekniska högskola
Chalmers
Danshögskolan
Dramatiska institutet
Göteborgs universitet
Handelshögskolan
Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Jönköping
Högskolan i Kalmar
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla
Högskolan på Gotland
Idrottshögskolan
Karlstads universitet
Karolinska institutet
Konstfack
KTH
Kungl Konsthögskolan
Kungl Musikhögskolan
Linköpings universitet
Luleå tekniska universitet
Lunds universitet
Läraryhögskolan
Malmö högskola
Mitthögskolan
Mälardalens högskola
Operahögskolan
Stockholms universitet
Sveriges Lantbruksuniversitet
Södertörns högskola
Teaterhögskolan
Umeå universitet
Växjö universitet
Örebro universitet

Energimyndigheten

Generaldirektören

Datum
2003-03-18Dnr
50-03-971

Ert datum

Ert dnr

*Dnr 37/02*Sveriges Universitets och högskoleförbund
Att. Bengt Karlsson
Rådmansgatan 72
113 60 STOCKHOLM

Överenskommelse om kostnadstäckning för externfinansierade forskningsprojekt vid universitet och högskolor

Energimyndigheten har tagit del av Er skrivelse, daterad den 4 mars 2003, innehållande rubricerad överenskommelse.

Energimyndigheten har utan att ha undertecknat den nu gällande överenskommelsen följt principerna i denna överenskommelse i samband med beslut om finansiering av projekt vid universitet och högskolor.

Med anledning av förslaget till ny överenskommelse vill Energimyndigheten meddela att myndigheten har för avsikt att i allt väsentligt tillämpa principerna i den nya överenskommelsen för beslut som fattas från den 1 juli 2003.

Med vänlig hälsning

Thomas Korsfeldt

Sveriges Universitets och Högskoleförbund
Att. Bengt Karlsson
Rådmansgatan 72

113 60 STOCKHOLM

Angående Överenskommelse om kostnadstäckning för externfinansierade forskningsprojekt vid universitet och högskolor

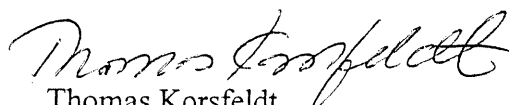
Jag har i ett brev daterat den 18 mars 2003 framfört att Energimyndigheten har för avsikt att i allt väsentligt tillämpa principerna i den nya överenskommelsen.

Eftersom Energimyndigheten inte har deltagit i förhandlingar i rubricerad överenskommelse, finner jag det inte motiverat att underteckna överenskommelsen.

Återigen vill jag framföra att Energimyndigheten kommer att tillämpa överenskommelsen på det sätt som framgår av mitt tidigare brev med följande tillägg avseende stora projekt:

- *För stora program och projekt samt långsiktigt stöd till hela forskningsmiljöer kan den samlade finansieringen överenskommas i varje enskilt fall mellan Statens energimyndighet och respektive universitet och högskola.*

Med vänlig hälsning

Thomas Korsfeldt
Generaldirektör

2003-08-21

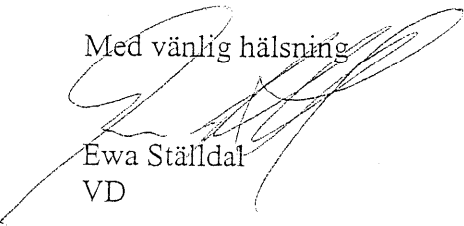
AK 2003-0006

Överenskommelse om kostnadstäckning för externfinansierad forskning vid universitet och högskolor

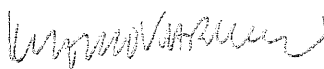
I brev 2003-06-30 översänds förslag till avtal om överenskommelse om kostnadstäckning för externfinansierad forskning vid universitet och högskolor. Av förslaget framgår att överenskommelsen skall gälla för anslagsstöd beslutade efter 03-06-27. För stora program och långsiktigt stöd till hela forskningsmiljöer kan särskild finansiering överenskommas i varje enskilt fall.

Mot bakgrund av att Vårdalstiftelsen beslutat att tills vidare inte utlysa årliga forskningsanslag finns inte underlag för att idag påteckna överenskommelsen. I det fall Stiftelsen återupptar utlysningar av forskningsanslag kommer vi att överväga påtecknande av rubr. överenskommelse. För våra större program med riktat stöd till nya forskningsmiljöer förhandlar Vårdalstiftelsen om samlad finansiering enligt den modell som anges i avtalet i varje enskilt fall.

Med vänlig hälsning

Ewa Stålldal
VD

Mats O Karlsson
Styrelseordförande

Bilaga 4

Överenskommelser, del 3

I denna överenskommelse som rör SIDA finansierade projekt och uppdrag finns två särskilda principer utvecklade.

För bilaterala projekt med utvecklingsländer ska principen om full kostnadstäckning tillämpas för den del av projektet som utförs i Sverige. För den del som utförs i det andra landet gäller endast ett procentsatspåslag för administrativa kostnader vid det aktuella lärosätet i Sverige. Lärosätet kommer endast att förmedla resurser till utvecklingslandet i fråga.

Den andra principen gäller kostnader för kurser och gästbesök som rör transport och hotellkostnader för kursdeltagare, dvs det rör medel som endast passerar lärosätet och kostnader är liksom ovan endast av administrativ karaktär.

Påslagen för olika stipendieprogram gör med fasta belopp i kr per stipendium enligt överenskommelsen.

Som underlag för sina överväganden lät SIDA en konsult utarbeta en rapport som delvis legat till grund för överenskommelsen. Ett år har nu gått och enligt överenskommelsen ska en gemensam översyn göras av utfallet.

Överenskommelse om kostnadstäckning vid Sidafinansierad verksamhet vid universitet och högskolor

1. Detta är en överenskommelse mellan Sida på den ena sidan och lärosäten enligt bifogad förteckning på den andra.
2. Parterna konstaterar att den Sidafinansierade verksamheten vid universitet och högskolor är av olika slag och att detta bör avspeglas i vad som bör gälla beträffande kostnadstäckning.

2a - Forskningsbidrag

För forskningsbidrag som erhållits i öppen konkurrens efter vetenskaplig granskning av ansökningar skall tillämpas samma regler som för de stora statliga forskningsråden (se punkt 2 i bifogad överenskommelse med FAS, FORMAS och VR). Undantag gäller permanent för sådana kostnader som specificeras i paragraf 3.

2b - Konsulttjänster

Vid köp av konsulttjänster mot timarvode från enheter med reguljär utvecklingsverksamhet får all administrativ ersättning för lärosätet anses ingå i konsultarvodesbeloppen.

2c - Upphandlade tjänster

Vid upphandling enligt lagen (1992:1528) om offentlig upphandling ges priset av upphandlingsresultatet och någon ersättning därutöver är inte aktuell.

2d - Riktad upphandling

Vid riktad upphandling tillämpas punkt 2a ovan för alla personalkostnader (lönekostnader inklusive LKP) och för kostnader som uppkommer vid lärosätet men inte ingår i de administrativa påslagen för personalkostnader som t ex drift och användning av laboratorier, utrustning samt förbrukning av material. För sådana kostnader måste lärosätet kunna åberopa en allmänt tillämpbar prislista eller specificera driftskostnader för att tillägg enligt punkt 2a ovan ska kunna göras. Vid inköp av externa varor och tjänster, däremot, skall punkt 2a inte tillämpas. Istället skall göras en beräkning av de personella resurser som erfordras för att administrera och genomföra dessa inköp och på dessa resurser tillämpas därefter punkt 2a.

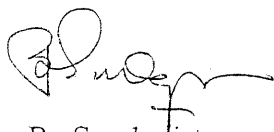
3. I samtliga fall gäller att för medel som transfereras till en utländsk eller till en annan svensk institution utgår ingen annan ersättning än den som kan krävas för att genomföra transfereringarna. Med transferering avses därvid överföring av medlen till den andra institutionen för förbrukning av denna.

4. Denna överenskommelse gäller fr o m den 1 juli 2004 och avser projekt för vilka medel beslutats efter detta datum. Den gäller tills vidare såvida inte riksdagsbeslut grundade på regeringspropositioner avseende forskning föranleder omförhandling eller sådan begärs av endera parten och ny överenskommelse träffas.

5. Denna överenskommelse har upprättats i 2 exemplar varav parterna har erhållit var sitt. Deltagande lärosäten har erhållit kopia av överenskommelsen.

Datum: 2004-06-24

För Uppsala universitet samt
universitet och högskolor
enligt förteckning

Bo Sundqvist

Rektor

Datum: 2004-06-24

För styrelsen för internationellt
utvecklingssamarbete

Maria Norrfalk

Generaldirektör

Överenskommelse om full kostnadstäckning vid verksamhet vid universitet och högskolor finansierad av Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT)

Detta är en överenskommelse mellan Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT) på den ena sidan och lärosäten enligt bifogad förteckning på den andra.

Parterna konstaterar att STINT i stor utsträckning finansierar verksamhet vid utländska lärosäten samt stipendier till enskilda svenska forskare för täckande av kostnader vid utlandsvistelser. För sådant stöd skall uttag för att täcka indirekta kostnader endast gälla den del av medlen som förmedlas via svenska universitet och högskolor (punkt A nedan). För tilldelade medel för verksamhet vid svenska lärosäten gäller samma regler som för de statliga forskningsråden (FAS, FORMAS och VR). När det gäller s k Institutional grants är parterna överens om att dessa medel i medeltal till hälften gäller verksamhet i Sverige och till hälften verksamhet utomlands. Detta är grunden för den procentsats som ska gälla enligt punkt B nedan.

A. För medel som endast transfereras av lärosätena tillämpas för administrativa kostnader ett påslag om 2 %.

B. För medel som genererar verksamhet vid svenska lärosäten tillämpas 35 % påslag. För s k Institutional grants tillämpas enligt resonemanget ovan 17,5 % påslag hela det tilldelade beloppet för att täcka indirekta kostnader och direkta lokalkostnader för projektet vid det svenska lärosätet.

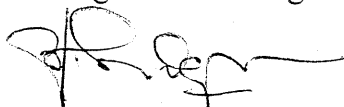
Denna överenskommelse gäller bidrag och stipendier som beviljas av STINT och som avser tiden efter den 1 juli 2004. Den gäller tills vidare såvida inte riksdagsbeslut grundade på regeringsproposition avseende forskning föranleder omförhandling eller sådan begärs av endera parten och ny överenskommelse träffas.

Denna överenskommelse har upprättats i 2 exemplar varav parterna har erhållit var sitt. Deltagande lärosäten har erhållit kopia av överenskommelsen.

Datum: 4/5 -04

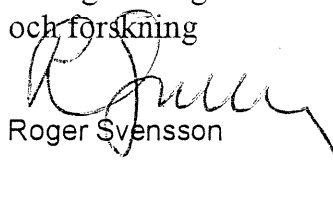
Datum: 28/4 2004

För Uppsala universitet samt enligt förteckning

Bo Sundqvist

För Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning

Roger Svensson

Följande universitet och högskolor har lämnat fullmakt för rektor vid Uppsala universitet Bo Sundqvist att med finansiärer underteckna överenskommelse om kostnadstäckning för externfinansierade forskningsprojekt.

Blekinge tekniska högskola
Chalmers
Danshögskolan
Dramatiska institutet
Göteborgs universitet
Handelshögskolan
Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Jönköping
Högskolan i Kalmar
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla
Högskolan på Gotland
Idrottshögskolan
Karlstads universitet
Karolinska institutet
Konstfack
KTH
Kungl Konsthögskolan
Kungl Musikhögskolan
Linköpings universitet
Luleå tekniska universitet
Lunds universitet
Lärarhögskolan
Malmö högskola
Mithögskolan
Operahögskolan
Stockholms universitet
Sveriges Lantbruksuniversitet
Södertörns högskola
Teaterhögskolan
Umeå universitet
Växjö universitet
Örebro universitet
Mälardalens högskola

Bilaga 5

Dessa överenskommelser gäller de som ovan beskrivs som insamlingsstiftelser.

ÖVERENSKOMMELSE

om kostnadstäckning för externfinansierad forskning vid universitet och högskolor

1. Överenskommelse mellan Cancerfonden och universitet och högskolor enligt förteckning, se bilaga, avseende kostnadstäckning vid bidrag till forskningsprojekt.

2. Parterna är ense om följande:

I framställningar till Cancerfonden om anslag till forskningsprojekt anges i framlagd projektbudget lönekostnaderna för i projektet verksamma personer som ej kan täckas av andra medel som universitetet disponerar samt övriga kostnader. I budgeten skall även anges vilka bidrag som institutionen och universitetet ger exempelvis i form av lön för andra anställda vid universitetet (institutionen) som deltar i projektet. Vad beträffar direkta lokalkostnader i projektet utelämnas de i enlighet med nedanstående resonemang.

Parterna är överens om att Cancerfonden har kostnader för att insamla medel för projektet, bl a för administration vid insamling av medel och för information till allmänheten om ändamålet för insamlingen. Om universitet och högskolor själva skulle insamla medel för forskningsändamål skulle detta innebära motsvarande kostnader för högskolan. Som schablon för insamlingskostnaderna används ofta en andel av de insamlade medlen om 15%. Detta är samma andel som lokalkostnaderna vid universitet och högskolor i Sverige i medeltal utgör av omsättningen vid universitet och högskolor. Parterna är överens om att universitet och högskolor står för insamlingskostnaderna enligt ovan nämnda schablon. I beräkningen av full kostnadstäckning kvittas därför direkta lokalkostnader i projektet mot insamlingskostnaderna.

Cancerfonden kommer vid beviljande av anslag acceptera följande kostnadsslag

Direkta kostnader för löner för i projektet verksamma personer, instrument, förbrukningsmaterial etc. För mera omfattande utrustning som omfattas av lagen om offentlig upphandling accepteras även upphandlingskostnader om maximalt 60 000 kr.

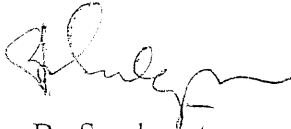
Ett påslag om standardmässigt 18% på lönekostnader för täckande av projektnära indirekta kostnader för projektet (täckning av projektnära indirekta kostnader utöver denna schablon kan komma att utgå efter bedömning av specificering av dessa kostnader) såsom ekonomiadministration och IT- system samt administrativt stöd på institutionen.

3. Denna överenskommelse gäller från och med den 1 november 2004 och avser projekt för vilka medel beslutas efter nämnda datum. Överenskommelsen gäller tills vidare såvida inte riksdagsbeslut grundade på regeringspropositioner avseende forskning föranleder omförhandling eller sådan begärs av endera part och ny överenskommelse träffas.

4. Denna överenskommelse har upprättats i två exemplar varav parterna har erhållit var sitt. Deltagande universitet och högskolor har erhållit kopia av överenskommelsen.

2004-10-12

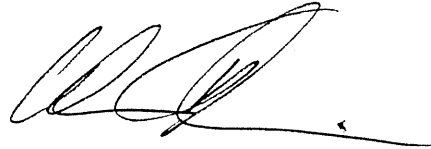
För Uppsala universitet samt universitet
och högskolor enligt förteckning

Bo Sundqvist

2004-10- 13

För Cancerfonden

Ursula Tengelin

Bilaga

Följande universitet och högskolor har lämnat fullmakt för rektor vid Uppsala universitet Bo Sundqvist att med finansiärer underteckna överenskommelse om kostnadstäckning för externfinansierade forskningsprojekt.

Blekinge tekniska högskola
Chalmers
Danshögskolan
Dramatiska institutet
Göteborgs universitet
Handelshögskolan
Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Jönköping
Högskolan i Kalmar
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla
Högskolan på Gotland
Idrottshögskolan
Karlstads universitet
Karolinska institutet
Konstfack
KTH
Kungl Konsthögskolan
Kungl Musikhögskolan
Linköpings universitet
Luleå tekniska universitet
Lunds universitet
Läraryhögskolan
Malmö högskola
Mitthögskolan
Operahögskolan
Stockholms universitet
Sveriges Lantbruksuniversitet
Södertörns högskola
Teaterhögskolan
Umeå universitet
Växjö universitet
Örebro universitet
Mälardalens högskola

ÖVERENSKOMMELSE

om kostnadstäckning för externfinansierad forskning vid universitet och högskolor

1. Överenskommelse mellan Hjärnfonden och universitet och högskolor enligt förteckning, se bilaga, avseende kostnadstäckning vid bidrag till forskningsprojekt.

2. Parterna är ense om följande:

I framställningar till Hjärnfonden om anslag till forskningsprojekt anges i framlagd projektbudget lönekostnaderna för i projektet verksamma personer som ej kan täckas av andra medel som universitetet disponerar samt övriga kostnader. I budgeten skall även anges vilka bidrag som institutionen och universitetet ger exempelvis i form av lön för andra anställda vid universitetet (institutionen) som deltar i projektet. Vad beträffar direkta lokalkostnader i projektet utelämnas de i enlighet med nedanstående resonemang.

Parterna är överens om att Hjärnfonden har kostnader för att insamla medel för projektet, bl a för administration vid insamling av medel och för information till allmänheten om ändamålet för insamlingen. Om universitet och högskolor själva skulle insamla medel för forskningsändamål skulle detta innebära motsvarande kostnader för högskolan. Som schablon för insamlingskostnaderna används ofta en andel av de insamlade medlen om 15%. Detta är samma andel som lokalkostnaderna vid universitet och högskolor i Sverige i medeltal utgör av omsättningen vid universitet och högskolor. Parterna är överens om att universitet och högskolor står för insamlingskostnaderna enligt ovan nämnda schablon. I beräkningen av full kostnadstäckning kvittas därför direkta lokalkostnader i projektet mot insamlingskostnaderna.

Hjärnfonden kommer vid beviljande av anslag acceptera följande kostnadsslag

Direkta kostnader för löner för i projektet verksamma personer, instrument, förbrukningsmaterial etc. För mera omfattande utrustning som omfattas av lagen om offentlig upphandling accepteras även upphandlingskostnader om maximalt 60 000 kr.

Ett påslag om standardmässigt 18% på lönekostnader för täckande av projektnära indirekta kostnader för projektet (täckning av projektnära indirekta kostnader utöver denna schablon kan komma att utgå efter bedömning av specificering av dessa kostnader) såsom ekonomiadministration och IT- system samt administrativt stöd på institutionen.

3. Denna överenskommelse gäller från och med den 1 november 2004 och avser projekt för vilka medel beslutas efter nämnda datum. Överenskommelsen gäller tills vidare såvida inte riksdagsbeslut grundade på regeringspropositioner avseende forskning föranleder omförhandling eller sådan begärs av endera part och ny överenskommelse träffas.

4. Denna överenskommelse har upprättats i två exemplar varav parterna har erhållit var sitt. Deltagande universitet och högskolor har erhållit kopia av överenskommelsen.

2004-10-12

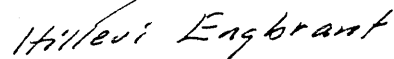

För Uppsala universitet samt universitet
och högskolor enligt förteckning

Bo Sundqvist

2004-10-18

För Hjärnfonden

Bilaga

Följande universitet och högskolor har lämnat fullmakt för rektor vid Uppsala universitet Bo Sundqvist att med finansiärer underteckna överenskommelse om kostnadstäckning för externfinansierade forskningsprojekt.

Blekinge tekniska högskola
Chalmers
Danshögskolan
Dramatiska institutet
Göteborgs universitet
Handelshögskolan
Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Jönköping
Högskolan i Kalmar
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla
Högskolan på Gotland
Idrottshögskolan
Karlstads universitet
Karolinska institutet
Konstfack
KTH
Kungl Konsthögskolan
Kungl Musikhögskolan
Linköpings universitet
Luleå tekniska universitet
Lunds universitet
Lärarhögskolan
Malmö högskola
Mitthögskolan
Operahögskolan
Stockholms universitet
Sveriges Lantbruksuniversitet
Södertörns högskola
Teaterhögskolan
Umeå universitet
Växjö universitet
Örebro universitet
Mälardalens högskola

Dnr 37/02

ÖVERENSKOMMELSE

om kostnadstäckning för externfinansierad forskning vid universitet och högskolor

1. Överenskommelse mellan Hjärt-Lungfonden och universitet och högskolor enligt förteckning, se bilaga, avseende kostnadstäckning vid bidrag till forskningsprojekt.

2. Parterna är ense om följande:

I framställningar till Hjärt-Lungfonden om anslag till forskningsprojekt anges i framlagd projektbudget lönekostnaderna för i projektet verksamma personer som ej kan täckas av andra medel som universitetet disponerar samt övriga kostnader. I budgeten skall även anges vilka bidrag som institutionen och universitetet ger exempelvis i form av lön för andra anställda vid universitetet (institutionen) som deltar i projektet. Vad beträffar direkta lokalkostnader i projektet utelämnas de i enlighet med nedanstående resonemang.

Parterna är överens om att Hjärt-Lungfonden har kostnader för att insamla medel för projektet, bl a för administration vid insamling av medel och för information till allmänheten om ändamålet för insamlingen. Om universitet och högskolor själva skulle insamla medel för forskningsändamål skulle detta innebära motsvarande kostnader för högskolan. Som schablon för insamlingskostnaderna används ofta en andel av de insamlade medlen om 15%. Detta är samma andel som lokalkostnaderna vid universitet och högskolor i Sverige i medeltal utgör av omsättningen vid universitet och högskolor. Parterna är överens om att universitet och högskolor står för insamlingskostnaderna enligt ovan nämnda schablon. I beräkningen av full kostnadstäckning kvittas därför direkta lokalkostnader i projektet mot insamlingskostnaderna.

Hjärt-Lungfonden kommer vid beviljande av anslag acceptera följande kostnadslag

Direkta kostnader för löner för i projektet verksamma personer, instrument, förbrukningsmaterial etc. För mera omfattande utrustning som omfattas av lagen om offentlig upphandling accepteras även upphandlingskostnader om maximalt 60 000 kr.

Ett påslag om standardmässigt 18% på lönekostnader för täckande av projektnära indirekta kostnader för projektet (täckning av projektnära indirekta kostnader utöver denna schablon kan komma att utgå efter bedömning av specificering av dessa kostnader) såsom ekonomiadministration och IT- system samt administrativt stöd på institutionen.

3. Denna överenskommelse gäller från och med den 1 november 2004 och avser projekt för vilka medel beslutas efter nämnda datum. Överenskommelsen gäller tills vidare såvida inte riksdagsbeslut grundade på regeringspropositioner avseende forskning föranleder omförhandling eller sådan begärs av endera part och ny överenskommelse träffas.

4. Denna överenskommelse har upprättats i två exemplar varav parterna har erhållit var sitt. Deltagande universitet och högskolor har erhållit kopia av överenskommelsen.

2004-10-12

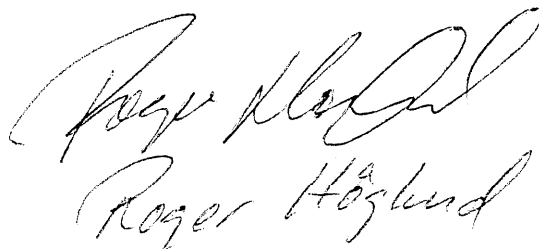
För Uppsala universitet samt universitet
och högskolor enligt förteckning

Bo Sundqvist

2004-10-

För Hjärt-Lungfonden

Bilaga

Följande universitet och högskolor har lämnat fullmakt för rektor vid Uppsala universitet Bo Sundqvist att med finansiärer underteckna överenskommelse om kostnadstäckning för externfinansierade forskningsprojekt.

Blekinge tekniska högskola
Chalmers
Danshögskolan
Dramatiska institutet
Göteborgs universitet
Handelshögskolan
Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Jönköping
Högskolan i Kalmar
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla
Högskolan på Gotland
Idrottshögskolan
Karlstads universitet
Karolinska institutet
Konstfack
KTH
Kungl Konsthögskolan
Kungl Musikhögskolan
Linköpings universitet
Luleå tekniska universitet
Lunds universitet
Läraryhögskolan
Malmö högskola
Mitthögskolan
Operahögskolan
Stockholms universitet
Sveriges Lantbruksuniversitet
Södertörns högskola
Teaterhögskolan
Umeå universitet
Växjö universitet
Örebro universitet
Mälardalens högskola

Bilaga 6

Förklaring från Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse, Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse samt Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond

Utformningen av denna förklaring har diskuterats med representanter för stiftelsen under tämligen lång tid. Denna förklarings tillämpning kommer att studeras av SUHF de närmaste åren, tillsvidare i den arbetsgrupp som nämnts ovan. Innebörden av detta sätt att hantera frågan om full kostnadstäckning är att från projekt till projekt, från lärosäte till lärosäte och från institution till institution inom ett lärosäte kommer utfallet av indirekta kostnader att variera. Det som endast tillämpningen av denna förklaring kan visa är om i medeltal inom ett lärosäte medel för täckande av indirekta kostnader kommer att uppfylla vad som anges i regeringens proposition.

Då stiftelsen avser att låta lärosätenas ledningar delta i prioriteringsarbetet inför beslut kommer dessa ansökningar att kräva viss extra administration vid lärosätena.

Tentativt kan universiteten föreslås att uppdra åt en tjänsteman att kontrollera och godkänna inlämnade ansökningar. Detta gäller särskilt den projektbudget som inlämnas och där man lägger grunden till att den nödvändiga nivån för täckning av de indirekta kostnaderna läggs. Prioriteringsarbetet bör lämpligen administreras av nämnda tjänsteman inom universitetsförvaltningen. Denna tjänsteman kan även stå i direkt kontakt med berörd stiftelse.

För denna deklARATION är det viktigt och nödvändigt med ett uppföljningsarbete de närmaste åren.

Till huvudmännen i
Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse

Stockholm den 30 maj 2005

Vid sammanträden i maj månad har undertecknade stiftelser beslutat i enlighet med vad som framgår av bifogade PM.

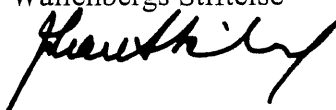
Vi vore tacksamma om Ni inom respektive organisation ville på lämpligt sätt sprida kännedom om innehållet så att ansökningarna till stiftelserna härefter har en utformning som överensstämmer med stiftelsernas krav.

Högaktningsfullt

Knut och Alice
Wallenbergs Stiftelse

Marianne och Marcus
Wallenbergs Stiftelse

Stiftelsen Marcus och Amalia
Wallenbergs Minnesfond

Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse

Angående redovisning av kostnader vid framställning om anslag till forskningsprojekt

Bakgrund

Universitetens forskning har expanderat kraftigt de senaste 10 åren utan att de statliga anslagen har ökat i samma utsträckning, om ens alls, vilket ökar beroendet av extern forskningsfinansiering. Ej heller har staten angivit vilken inriktning den vill prioritera.

Inom naturvetenskapen/medicinen har forskningen varit beroende av externa projektanslag under mycket lång tid. Vid de flesta stora svenska universiteten står externa anslag för mer än 50% av forskningsbudgeten, i vissa fall betydligt mer än så.

Universiteten har höga fasta kostnader, framförallt för fast anställda lärare/forskare, egen administration och lokalhyror.

Externa projektbidrag utnyttjas framförallt för att bekosta teknisk personal (t.ex. biomedicinska analytiker, djurvårdare), doktorander/forskarassistenter/post-docs samt löpande kostnader för reagens och annan forskningsutrustning.

Riksdagen har beslutat om full kostnadstäckning för externfinansierade projekt. Exakt vad detta betyder är fortfarande oklart. Det är skillnad på stöd till grundforskning och ”beställningsprojekt” som utförs i samarbete med svensk eller utländsk industri. Det verkar emellertid som om staten/universiteten i dag likställer de två typerna av forskningsprojekt i detta avseende.

Normalt ger inte externa finansiärer, som Vetenskapsrådet, projektbidrag som täcker fast anställda forskares löner (professorer, lektorer). Däremot lägger VR på ett universitetspåslag som ska täcka i varje fall betydande delar av universitetens centrala kostnader.

Universiteten är således idag helt beroende av externa medel för att täcka stora delar av de fasta kostnaderna. Behovet av att rationalisera de interna kostnaderna har därmed ökat. Forskarna är ytterst angelägna att inte avsätta alltför stor del av sina projektanslag till centrala kostnader.

Wallenbergstiftelserna fattar sina beslut helt självständigt.

Det är Wallenbergstiftelsernas ambition att stödja svensk forskning på ett effektivt och rättvist sätt. Våra anslag delas ut till prioriterade forskningsprojekt efter sedvanlig kvalitetsgranskning. Våra stadgar innebär att anslagen ska användas för att främja forskning och utbildning och får inte användas till att bekosta t.ex. administrativa kostnader av mer allmän karaktär. Ändamålet följs upp ekonomiskt och utvärderas vetenskapligt. Mer omfattande projekt utvärderas även under och efter projekttidens slut av internationellt välkända vetenskapsmän.

De statliga anslagen till universiteten kommer sannolikt inte att öka nämnvärt under de närmaste åren. Utbildningsministern har i stället förordat ett ökat stöd till Vetenskapsrådet, säkerligen för att bättre fördela forskningsstödet efter vetenskapliga kvalitetskriterier. Detta innebär emellertid att universitetens möjligheter att ta egna forskningsinitiativ minskar, eftersom den statliga budgeten i stort sett är bunden.

Stiftelserna utreder f.n. vilka projektkostnader som är förenliga med de enskilda stiftelsernas ändamål. Vi är medvetna om att modern forskning, särskilt inom naturvetenskaperna, är dyrbar, både när det gäller utrustning och personal. För att möjliggöra för Stiftelserna att fortsätta stödja svensk forskning, med begränsningen att endast direkta projektkostnader kan belasta stiftelsernas anslag, måste donationsmottagande universitet svara för de indirekta kostnaderna.

För Stiftelsernas del gäller att vi kan stödja direkta kostnader för ett projekt, d.v.s. även lönekostnader. Eftersom anslag från Stiftelserna innebär en nödvändig prioritering även av universitetens egna resurser, är det möjligt att diskutera en lösning som innebär att universitetsledningens bedömning kan utgöra en del av underlaget för den prioritering som ligger till grund för Stiftelsens donationsbeslut. På detta sätt får universiteten en ökad flexibilitet, samtidigt som Stiftelserna får värdefull hjälp med den vetenskapliga kvalitetetsbedömningen.

Detta ger också Stiftelserna ökad möjlighet att bidra till forskningsprojektens direkta kostnader och inte enbart eller företrädesvis anslå medel för inköp av forskningsutrustning. Det innebär emellertid också att Stiftelsens anslag bör ha samma vetenskapliga status som statliga rådsanslag, vid fakultetens interna kvalitets/aktivitetsbaserade fördelning av egna fakultetsmedel. Eftersom Stiftelsernas projektanslag har genomgått en noggrann kvalitetsprövning, jämförbar med den som gäller för andra "peer-review" granskade statliga anslag, bör de ges samma tyngd vid beräkning av aktivitets- eller kvalitetsindex, som numer tillämpas av fakulteterna vid fördelning av fakultetsmedel till forskargrupper och institutioner.

Budgeteringsmodell

Efter ingående diskussioner mellan Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse (KAW) och Uppsala Universitet om redovisning av kostnader vid framställningar till KAW om anslag till forskningsprojekt lämnar KAW följande förklaring.

1. I projektbudgeten för det aktuella forskningsprojektet skall anges lönekostnaderna för i projektet verksamma personer som ej kan täckas av andra medel som universitetet disponerar, lokalkostnader för dessa personers verksamhet samt övriga kostnader. I budgeten skall även anges vilka bidrag som institutionen och universitetet ger exempelvis i form av lön för andra anställda vid universitetet (institutionen) som deltar i projektet, s.k. medfinansiering.

KAW förutsätter vidare vid beviljande av anslag till universitetens forskningsprojekt att KAW's projektanslag ges samma tyngd vid beräkning av aktivitets- eller kvalitetsindex som tillämpas av fakulteterna vid fördelning av fakultetsmedel till forskargrupper och institutioner.

KAW kommer att vid bedömning av begäran om anslag acceptera följande kostnadsslag dock utan att därmed godkänna varje enskild post i budgeten:

- A. Direkta kostnader för löner inkl. rimligt lkp för i projektet verksamma personer, instrument, förbrukningsmaterial etc.
- B. Direkta lokalkostnader för under punkten A nämnda personer (förutsätter specificering av det aktuella kvadratmeterpriset på institutionen och schablonen vad beträffar rumsstorlek per person).
- C. Övriga direkta projektrelaterade kostnader såsom ekonomiadministration och IT-system. För utrustning som omfattas av lagen om offentlig upphandling accepteras även styrkta upphandlingskostnader om maximalt 60 000 kr.

Rekvosition av medel sker på sedvanligt sätt mot budget och specifikation.

- 2. Kostnadsstruktur och redovisningsupplägg varierar väsentligt mellan olika lärosäten. Detsamma gäller budgetering, styrning och uppföljning. Avsaknaden av en enhetlig och transparent redovisning försvårar för forskningsfinansiärerna att enkelt kunna bedöma innehåll och rimlighet i ett lärosätes kostnader eller jämföra olika lärosätens kostnader mot varandra. Det är därför en väsentlig del av denna förklaring rörande lämplig budgeteringsmodell att lärosätena strävar mot en mer enhetlig och transparent redovisning, budgetering och uppföljning.
- 3. Universiteten åtar sig att vid ansökningstillfället granska projektet och projektbudgeten för att därmed säkerställa att ovan angivna principer följs och att universitetet prioriterar projektet. Sådan granskning skall undertecknas av universitetets rektor.

Denna förklaring gäller från och med juni 2005 och tillsvidare och avser projekt för vilka medel beslutas efter nämnda datum.

Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse

Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse

Angående redovisning av kostnader vid framställning om anslag till forskningsprojekt

Bakgrund

Universitetens forskning har expanderat kraftigt de senaste 10 åren utan att de statliga anslagen har ökat i samma utsträckning, om ens alls, vilket ökar beroendet av extern forskningsfinansiering. Ej heller har staten angivit vilken inriktning den vill prioritera.

Inom naturvetenskapen/medicinen har forskningen varit beroende av externa projektanslag under mycket lång tid. Vid de flesta stora svenska universiteten står externa anslag för mer än 50% av forskningsbudgeten, i vissa fall betydligt mer än så.

Universiteten har höga fasta kostnader, framförallt för fast anställda lärare/forskare, egen administration och lokalhyror.

Externa projektbidrag utnyttjas framförallt för att bekosta teknisk personal (t.ex biomedicinska analytiker, djurvårdare), doktorander/forskarassistenter/post-docs samt löpande kostnader för reagens och annan forskningsutrustning.

Riksdagen har beslutat om full kostnadstäckning för externfinansierade projekt. Exakt vad detta betyder är fortfarande oklart. Det är skillnad på stöd till grundforskning och ”beställningsprojekt” som utförs i samarbete med svensk eller utländsk industri. Det verkar emellertid som om staten/universiteten i dag likställer de två typerna av forskningsprojekt i detta avseende.

Normalt ger inte externa finansiärer, som Vetenskapsrådet, projektbidrag som täcker fast anställda forskares löner (professorer, lektorer). Däremot lägger VR på ett universitetspåslag som ska täcka i varje fall betydande delar av universitetens centrala kostnader.

Universiteten är således idag helt beroende av externa medel för att täcka stora delar av de fasta kostnaderna. Behovet av att rationalisera de interna kostnaderna har därmed ökat. Forskarna är ytterst angelägna att inte avsätta alltför stor del av sina projektanslag till centrala kostnader.

Wallenbergstiftelserna fattar sina beslut helt självständigt.

Det är Wallenbergstiftelsernas ambition att stödja svensk forskning på ett effektivt och rättvist sätt. Våra anslag delas ut till prioriterade forskningsprojekt efter sedvanlig kvalitetsgranskning. Våra stadgar innebär att anslagen ska användas för att främja forskning och utbildning och får inte användas till att bekosta t.ex. administrativa kostnader av mer allmän karaktär. Ändamålet följs upp ekonomiskt och utvärderas vetenskapligt. Mer omfattande projekt utvärderas även under och efter projekttidens slut av internationellt välkända vetenskapsmän.

De statliga anslagen till universiteten kommer sannolikt inte att öka nämnvärt under de närmaste åren. Utbildningsministern har i stället förordat ett ökat stöd till Vetenskapsrådet, säkerligen för att bättre fördela forskningsstödet efter vetenskapliga kvalitetskriterier. Detta innebär emellertid att universitetens möjligheter att ta egna forskningsinitiativ minskar, eftersom den statliga budgeten i stort sett är bunden.

Stiftelserna utreder f.n. vilka projektkostnader som är förenliga med de enskilda stiftelsernas ändamål. Vi är medvetna om att modern forskning, särskilt inom naturvetenskaperna, är dyrbar, både när det gäller utrustning och personal. För att möjliggöra för Stiftelserna att fortsätta stödja svensk forskning, med begränsningen att endast direkta projektkostnader kan belasta stiftelsernas anslag, måste donationsmottagande universitet svara för de indirekta kostnaderna.

För Stiftelsernas del gäller att vi kan stödja direkta kostnader för ett projekt, d.v.s. även lönekostnader. Eftersom anslag från Stiftelserna innebär en nödvändig prioritering även av universitetens egna resurser, är det möjligt att diskutera en lösning som innebär att universitetsledningens bedömning kan utgöra en del av underlaget för den prioritering som ligger till grund för Stiftelsens donationsbeslut. På detta sätt får universiteten en ökad flexibilitet, samtidigt som Stiftelserna får värdefull hjälp med den vetenskapliga kvalitetsbedömningen.

Detta ger också Stiftelserna ökad möjlighet att bidra till forskningsprojektens direkta kostnader och inte enbart eller företrädesvis anslå medel för inköp av forskningsutrustning. Det innebär emellertid också att Stiftelsens anslag bör ha samma vetenskapliga status som statliga rådsanslag, vid fakultetens interna kvalitets/aktivitetsbaserade fördelning av egna fakultetsmedel. Eftersom Stiftelsernas projektanslag har genomgått en noggrann kvalitetsprövning, jämförbar med den som gäller för andra "peer-review" granskade statliga anslag, bör de ges samma tyngd vid beräkning av aktivitets- eller kvalitetsindex, som numer tillämpas av fakulteterna vid fördelning av fakultetsmedel till forskargrupper och institutioner.

Budgeteringsmodell

Efter ingående diskussioner mellan Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse (MMW) och Uppsala Universitet om redovisning av kostnader vid framställningar till MMW om anslag till forskningsprojekt lämnar MMW följande förklaring.

1. I projektbudgeten för det aktuella forskningsprojektet skall anges lönekostnaderna för i projektet verksamma personer som ej kan täckas av andra medel som universitetet disponerar, lokalkostnader för dessa personers verksamhet samt övriga kostnader. I budgeten skall även anges vilka bidrag som institutionen och universitetet ger exempelvis i form av lön för andra anställda vid universitetet (institutionen) som deltar i projektet, s.k. medfinansiering.

MMW förutsätter vidare vid beviljande av anslag till universitetens forskningsprojekt att MMW's projektanslag ges samma tyngd vid beräkning av aktivitets- eller kvalitetsindex som tillämpas av fakulteterna vid fördelning av fakultetsmedel till forskargrupper och institutioner.

MMW kommer att vid bedömning av begäran om anslag acceptera följande kostnadsslag dock utan att därmed godkänna varje enskild post i budgeten:

- A. Direkta kostnader för löner inkl. rimligt lkp för i projektet verksamma personer, instrument, förbrukningsmaterial etc.
- B. Direkta lokalkostnader för under punkten A nämnda personer (förutsätter specificering av det aktuella kvadratmeterpriset på institutionen och schablonen vad beträffar rumsstorlek per person).
- C. Övriga direkta projektrelaterade kostnader såsom ekonomiadministration och IT-system. För utrustning som omfattas av lagen om offentlig upphandling accepteras även styrkta upphandlingskostnader om maximalt 60 000 kr.

Rekvisition av medel sker på sedvanligt sätt mot budget och specifikation.

- 2. Kostnadsstruktur och redovisningsupplägg varierar väsentligt mellan olika lärosäten. Detsamma gäller budgetering, styrning och uppföljning. Avsaknaden av en enhetlig och transparent redovisning försvårar för forskningsfinansiärerna att enkelt kunna bedöma innehåll och rimlighet i ett lärosätes kostnader eller jämföra olika lärosätens kostnader mot varandra. Det är därför en väsentlig del av denna förklaring rörande lämplig budgeteringsmodell att lärosätena strävar mot en mer enhetlig och transparent redovisning, budgetering och uppföljning.
- 3. Universitetet åtar sig att vid ansökningstillfället granska projektet och projektbudgeten för att därmed säkerställa att ovan angivna principer följs och att universitetet prioriterar projektet. Sådan granskning skall undertecknas av universitetets rektor.

Denna förklaring gäller från och med juni 2005 och tillsvidare och avser projekt för vilka medel beslutas efter nämnda datum.

Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse

Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond

Angående redovisning av kostnader vid framställning om anslag till forskningsprojekt

Bakgrund

Universitetens forskning har expanderat kraftigt de senaste 10 åren utan att de statliga anslagen har ökat i samma utsträckning, om ens alls, vilket ökar beroendet av extern forskningsfinansiering. Ej heller har staten angivit vilken inriktning den vill prioritera.

Inom naturvetenskapen/medicinen har forskningen varit beroende av externa projektanslag under mycket lång tid. Vid de flesta stora svenska universiteten står externa anslag för mer än 50% av forskningsbudgeten, i vissa fall betydligt mer än så.

Universiteten har höga fasta kostnader, framförallt för fast anställda lärare/forskare, egen administration och lokalhyror.

Externa projektbidrag utnyttjas framförallt för att bekosta teknisk personal (t.ex biomedicinska analytiker, djurvårdare), doktorander/forskarassistenter/post-docs samt löpande kostnader för reagens och annan forskningsutrustning.

Riksdagen har beslutat om full kostnadstäckning för externfinansierade projekt. Exakt vad detta betyder är fortfarande oklart. Det är skillnad på stöd till grundforskning och ”beställningsprojekt” som utförs i samarbete med svensk eller utländsk industri. Det verkar emellertid som om staten/universiteten i dag likställer de två typerna av forskningsprojekt i detta avseende.

Normalt ger inte externa finansiärer, som Vetenskapsrådet, projektbidrag som täcker fast anställda forskares löner (professorer, lektorer). Däremot lägger VR på ett universitetspåslag som ska täcka i varje fall betydande delar av universitetens centrala kostnader.

Universiteten är således idag helt beroende av externa medel för att täcka stora delar av de fasta kostnaderna. Behovet av att rationalisera de interna kostnaderna har därmed ökat. Forskarna är ytterst angelägna att inte avsätta alltför stor del av sina projektanslag till centrala kostnader.

Wallenbergstiftelserna fattar sina beslut helt självständigt.

Det är Wallenbergstiftelsernas ambition att stödja svensk forskning på ett effektivt och rättvist sätt. Våra anslag delas ut till prioriterade forskningsprojekt efter sedvanlig kvalitetsgranskning. Våra stadgar innebär att anslagen ska användas för att främja forskning och utbildning och får inte användas till att bekosta t.ex. administrativa kostnader av mer allmän karaktär. Ändamålet följs upp ekonomiskt och utvärderas vetenskapligt. Mer omfattande projekt utvärderas även under och efter projekttidens slut av internationellt välkända vetenskapsmän.

De statliga anslagen till universitetet kommer sannolikt inte att öka nämnvärt under de närmaste åren. Utbildningsministern har i stället förordat ett ökat stöd till Vetenskapsrådet, säkerligen för att bättre fördela forskningsstödet efter vetenskapliga kvalitetskriterier. Detta innebär emellertid att universitetens möjligheter att ta egna forskningsinitiativ minskar, eftersom den statliga budgeten i stort sett är bunden.

Stiftelserna utreder f.n. vilka projektkostnader som är förenliga med de enskilda stiftelsernas ändamål. Vi är medvetna om att modern forskning, särskilt inom naturvetenskaperna, är dyrbar, både när det gäller utrustning och personal. För att möjliggöra för Stiftelserna att fortsätta stödja svensk forskning, med begränsningen att endast direkta projektkostnader kan belasta stiftelsernas anslag, måste donationsmottagande universitet svara för de indirekta kostnaderna.

För Stiftelsernas del gäller att vi kan stödja direkta kostnader för ett projekt, d.v.s. även lönekostnader. Eftersom anslag från Stiftelserna innebär en nödvändig prioritering även av universitetens egna resurser, är det möjligt att diskutera en lösning som innebär att universitetsledningens bedömning kan utgöra en del av underlaget för den prioritering som ligger till grund för Stiftelsens donationsbeslut. På detta sätt får universitetet en ökad flexibilitet, samtidigt som Stiftelserna får värdefull hjälp med den vetenskapliga kvalitetsbedömningen.

Detta ger också Stiftelserna ökad möjlighet att bidra till forskningsprojektens direkta kostnader och inte enbart eller företrädesvis anslå medel för inköp av forskningsutrustning. Det innebär emellertid också att Stiftelsens anslag bör ha samma vetenskapliga status som statliga rådsanslag, vid fakultetens interna kvalitets/aktivitetsbaserade fördelning av egna fakultetsmedel. Eftersom Stiftelsernas projektanslag har genomgått en noggrann kvalitetsprövning, jämförbar med den som gäller för andra "peer-review" granskade statliga anslag, bör de ges samma tyngd vid beräkning av aktivitets- eller kvalitetsindex, som numer tillämpas av fakulteterna vid fördelning av fakultetsmedel till forskargrupper och institutioner.

Budgeteringsmodell

Efter ingående diskussioner mellan Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond (MAW) och Uppsala Universitet om redovisning av kostnader vid framställningar till MAW om anslag till forskningsprojekt lämnar MAW följande förklaring.

1. I projektbudgeten för det aktuella forskningsprojektet skall anges lönekostnaderna för i projektet verksamma personer som ej kan täckas av andra medel som universitetet disponerar, lokalkostnader för dessa personers verksamhet samt övriga kostnader. I budgeten skall även anges vilka bidrag som institutionen och universitetet ger exempelvis i form av lön för andra anställda vid universitetet (institutionen) som deltar i projektet, s.k. medfinansiering.

MAW förutsätter vidare vid beviljande av anslag till universitetens forskningsprojekt att MAW's projektanslag ges samma tyngd vid beräkning av aktivitets- eller kvalitetsindex

som tillämpas av fakulteterna vid fördelning av fakultetsmedel till forskargrupper och institutioner.

MAW kommer att vid bedömning av begäran om anslag acceptera följande kostnadsslag dock utan att därmed godkänna varje enskild post i budgeten:

- A. Direkta kostnader för löner inkl. rimligt lkp för i projektet verksamma personer, instrument, förbrukningsmaterial etc.
- B. Direkta lokalkostnader för under punkten A nämnda personer (förutsätter specificering av det aktuella kvadratmeterpriset på institutionen och schablonen vad beträffar rumsstorlek per person).
- C. Övriga direkta projektrelaterade kostnader såsom ekonomiadministration och IT-system. För utrustning som omfattas av lagen om offentlig upphandling accepteras även styrkta upphandlingskostnader om maximalt 60 000 kr.

Rekvisition av medel sker på sedvanligt sätt mot budget och specifikation.

- 2. Kostnadsstruktur och redovisningsupplägg varierar väsentligt mellan olika lärosäten. Detsamma gäller budgetering, styrning och uppföljning. Avsaknaden av en enhetlig och transparent redovisning försvårar för forskningsfinansiärerna att enkelt kunna bedöma innehåll och rimlighet i ett lärosätes kostnader eller jämföra olika lärosätens kostnader mot varandra. Det är därför en väsentlig del av denna förklaring rörande lämplig budgeteringsmodell att lärosätena strävar mot en mer enhetlig och transparent redovisning, budgetering och uppföljning.
- 3. Universiteten åtar sig att vid ansökningstillfället granska projektet och projektbudgeten för att därmed säkerställa att ovan angivna principer följs och att universitetet prioriterar projektet. Sådan granskning skall undertecknas av universitetets rektor.

Denna förklaring gäller från och med juni 2005 och tillsvidare och avser projekt för vilka medel beslutas efter nämnda datum.

Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond